

แผนปฏิบัติการ

ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด”

ระดับอปท.

ระยะเวลา ๑ ปี

(ตุลาคม ๒๕๖๗ – กันยายน ๒๕๖๘)

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม

โดย

งานสิ่งแวดล้อม สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม

โทร./โทรสาร ๐๗๕-๗๖๖๐๙๙ ต่อ ๑๔

คำนำ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติจากการประชุมเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศและใช้ในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๓ สาขาการจัดการของเสียชุมชน รวมทั้งดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ข้อที่ ๑๒.๓ ขององค์การสหประชาชาติ ที่กำหนดให้ทั่วโลกลดขยะอาหารลงครึ่งหนึ่งในระดับค้าปลีกและผู้บริโภค ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ อีกทั้ง กระทรวงมหาดไทยได้ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยการขับเคลื่อนกระบวนการผ่านแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม เห็นความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ ๑ ปี (ตุลาคม ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๘) ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศและแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อใช้ประกอบในการดำเนินโครงการในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ เพื่อที่จะสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในพื้นที่ตำบลท่าซอม ให้มีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่อง

สำนักปลัด

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม

สารบัญ

หน้า

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑	หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒	วัตถุประสงค์	๒
๑.๓	กรอบแนวคิด	๒
๑.๔	นิยามและความหมาย	๓

บทที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและสถานการณ์ขยะมูลฝอยของตำบลท่าซอม

๒.๑.	สภาพทั่วไป	๕
๒.๒.	สถานการณ์ขยะมูลฝอย	๗
๒.๓.	ปัญหา/ข้อจำกัด ในการบริหารจัดการขยะ	๙

บทที่ ๓ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขยะมูลฝอยองค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม

๑๐

บทที่ ๔ แผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยองค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม

๑๒

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยได้ขับเคลื่อนการจัดการปัญหาขยะมาอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มติคณะรัฐมนตรี เห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙ -๒๕๖๔) เพื่อเป็นกรอบในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยของประเทศ ซึ่งแผนดังกล่าวได้สิ้นสุดในปี ๒๕๖๔ กรมควบคุมมลพิษ จึงได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๗๐) และได้รับการเห็นชอบจากมติการประชุม คณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของ ประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) เป็นกรอบในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาขยะและ สิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป สอดรับกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ภายใต้เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ 12.5 ลดการเกิดของเสียโดยให้มีการป้องกัน การลดปริมาณ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ ภายในปี 2573 ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบาย รัฐบาล พันธกรณีระหว่างประเทศ การควบคุมป้องกันการเกิดของเสียจากต่างประเทศ (Trans-boundary Movement of Wastes and Recyclables) โดยใช้หลักการจัดการสมัยใหม่ตามหลักสากลที่นานาอารยประเทศใช้ บริหารจัดการขยะให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพเศรษฐกิจ หมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) หลักการ 3R (Reduce, Reuse, Recycle) หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP: Polluter Pays Principles) การมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการขยะ (Public Private Partnership) หลักการขยายขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามหลักการ Extended Producer Responsibility (EPR) และของผู้บริโภคตามหลักการ Extended Consumer Responsibility (ECR)

กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ บริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ซึ่งได้แก้ไขปัญหามาอย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยการขับเคลื่อนกระบวนการผ่านแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน นครศรีธรรมราช “จังหวัดสะอาด” เพื่อเป็นกรอบให้หน่วยงานใน จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปปรับใช้ในการขับเคลื่อนการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย ระดับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม เห็นความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ ๑ ปี (ตุลาคม ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๘) โดยให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่ต้นทาง กลางทางและปลายทาง เพื่อผลักดันให้องค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอมมีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ

๑.๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการและตามอำนาจหน้าที่
- ๒) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ตั้งแต่ต้นทาง
- ๓) เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้องค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓. กรอบแนวคิด

การดำเนินงานสอดคล้องต่อยอดกับ

๑.๓.๑. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)

มีกรอบแนวคิดในการพัฒนาในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนที่มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน และสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศอย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ บนพื้นฐานของการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ดยอาศัยกลไก มาตรการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้เกิดการลงทุนสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น พร้อมทั้งผลักดันให้ภาคการผลิตปรับปรุงแบบการดำเนินธุรกิจตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ ส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นและเกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและได้รับประโยชน์จากเศรษฐกิจหมุนเวียน อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อพัฒนากลไกสร้างแรงจูงใจให้เกิดการปรับตัวกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการดำรงชีพอย่างยั่งยืน

๑.๓.๒. แผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐

เป็นแผนที่มีความสอดคล้องของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) โดยมีกรอบนโยบายในการจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างมั่นคงเพื่อความสมดุลเป็นธรรมและยั่งยืน การสร้างการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสร้างความมั่นคงและยั่งยืน ยกระดับมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างความเป็นหุ้นส่วนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๓.๓. แผนปฏิบัติการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570)

เป็นแผนแม่บทในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ เน้นการจัดการขยะ ณ ปลายทางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการลดการเกิดขยะ การนำของเสียกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่ตามหลักการ 3R ที่แหล่งกำเนิดต่างๆ การส่งเสริมการกำจัดขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวมด้วยการใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน และการแปรรูปผลิตพลังงานอย่างเหมาะสม การกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง

๑.๓.๔. แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน จังหวัดนครศรีธรรมราช “จังหวัดสะอาด” ประจำปี ๒๕๖๔

เป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินงานการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ในส่วนราชการระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการจัดการขยะตั้งแต่ระยะต้นทาง กลางทาง และปลายทาง มีส่วนร่วมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ส่งเสริมให้เกิดการลดการเกิดขยะมูลฝอยทุกวิถีทาง ตั้งแต่การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า โดยใช้หลัก 3Rs: Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้ง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน

๑.๔. นิยามและความหมาย

๑.๔.๑ ขยะ หมายถึง เศษวัสดุ สิ่งของ ที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ในการใช้งานหรือบริโภคได้อีก และต้องการทิ้ง รวมถึงวัสดุหรือสิ่งของที่เกิดจากกระบวนการผลิต จำหน่ายบริโภค เช่น เศษอาหาร เศษกระดาษ เศษพลาสติก รวมถึงสิ่งปฏิกูลต่างๆที่เกิดจากมนุษย์และสัตว์ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๖๕; ชยางกูร ไชยเชษฐ์, ๒๕๖๒)

๑.๔.๒ ขยะมูลฝอยชุมชน (Solid waste) หมายถึง ขยะที่เกิดจากกิจกรรมในสถานที่ต่างๆของชุมชน เช่น ตลาดสด ร้านค้า บ้านพัก สถานประกอบการ สำนักงาน ได้แก่ เศษไม้ เศษวัสดุต่างๆ เศษอาหาร กระดาษ พลาสติก ภาชนะใส่อาหาร มูลสัตว์ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๖๓ ; ๒๕๖๕)

๑.๔.๓ ขยะอินทรีย์ (Compostable waste) หมายถึง ขยะมูลฝอยที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ ใบไม้ เป็นต้น (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๖๕)

๑.๔.๔ ขยะรีไซเคิล (Recyclable waste) หมายถึง ของเสียบรรจุภัณฑ์ วัสดุเหลือใช้ สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ เศษพลาสติก กระป๋องเครื่องดื่ม เป็นต้น (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๖๕)

๑.๔.๕ ขยะอันตราย (Hazardous waste) หมายถึง ขยะมูลฝอยที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตราย ได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุที่มีอันตรายอื่นไม่ว่าจะ

เป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๖๕)

๑.๔.๖ ขยะทั่วไป (General waste) หมายถึง ขยะมูลฝอยประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะอันตราย ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย ย่อยสลายยาก ไม่คุ้มค่ากับการนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น ถังพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ซองขนมกึ่งสำเร็จรูป โฟมเปื้อนอาหาร เป็นต้น (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๖๕)

๑.๔.๗ ขยะติดเชื้อ หมายถึง มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ปริมาณมากหรือเข้มข้น หากสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นสามารถทำให้เกิดโรคได้ รวมทั้ง มูลฝอยที่ใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกัน การตรวจชันสูตรศพและการศึกษาวิจัย (กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ กระทรวงสาธารณสุข)

บทที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและสถานการณ์ขยะมูลฝอยของตำบลท่าซอม

๑. สภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขตและการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม ตั้งอยู่ทางตอนเหนือสุดของอำเภอหัวไทร มีระยะห่างจากที่ว่าการอำเภอหัวไทร ประมาณ ๑๔ กม. ศาลากลางจังหวัดประมาณ ๗๐ กิโลเมตร

เนื้อที่

ประมาณ ๓๘ ตร.กม. หรือประมาณ ๒๓,๗๕๐ ไร่

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอปากพนังและอำเภอเชียรใหญ่

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลบางนบ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลเกาะเพชร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเชียรใหญ่

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมขังในตอนเหนือของตำบล เนื่องจากระดับความสูงต่ำของพื้นที่ต่างกันประมาณ ๑ ม. พื้นที่ราบสูงของตำบลคือหมู่ ที่ ๔,๖,๗,๘,๙ รองรับน้ำจากตำบลบางนบและตำบลเขาพระบาท อำเภอเชียรใหญ่ ไหลลงที่ราบลุ่มของตำบล คือ หมู่ที่ ๑,๒,๓,๕

เขตการปกครอง

ตำบลท่าซอม แบ่งการปกครองออกเป็น ๙ หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ ๑ บ้านเสื่อหิง
- หมู่ที่ ๒ บ้านท่าเสริม
- หมู่ที่ ๓ บ้านบางหนัง
- หมู่ที่ ๔ บ้านพัทธสีมา
- หมู่ที่ ๕ บ้านด่าน
- หมู่ที่ ๖ บ้านบางพุด
- หมู่ที่ ๗ บ้านเสาธง
- หมู่ที่ ๘ บ้านสระนอก
- หมู่ที่ ๙ บ้านหัวแค

๑.๒ ประชากร

โดยประมาณ จำนวน ๓,๓๒๑ คน ชาย ๑,๖๔๕ คน หญิง ๑,๖๗๖ คน จำนวนครัวเรือน ๙๕๕ ครัวเรือน

๑.๓ สภาพทางเศรษฐกิจ

ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม มีอาชีพเกษตรกรรม เป็นอาชีพหลัก ได้แก่ ทำนาข้าว ไร่สวนผสมและเลี้ยงกุ้งกุลาดำ อาชีพรอง รับจ้างทั่วไป
หน่วยธุรกิจในเขต อบต. : โรงสี ๓ แห่ง

๑.๔ สภาพทางสังคม

การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา ๔ แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา ๑ แห่ง (ขยายโอกาส)
- ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ๑ แห่ง(กศน.)
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๑ แห่ง(กรมการพัฒนาชุมชน)
- ศูนย์เด็กเล็กในวัด ๒ แห่ง(กรมการศาสนา)
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน/ห้องสมุดประชาชน ๖ แห่ง

สถาบันและองค์การทางศาสนา

- วัด/สำนักสงฆ์ ๔ แห่ง

สาธารณสุข

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๑ แห่ง
- อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ ๑๐๐

๑.๕ การบริการพื้นฐาน

การคมนาคม

มีถนนลาดยาง ประมาณ ๑๔ กม. อยู่ในความรับผิดชอบของ อบจ. ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ประมาณ ๒.๕๗๔ กม. อยู่ในความรับผิดชอบของ โยธา และ รพช. ถนนลูกรัง ประมาณ ๒๖.๒ กม.และถนนดินเหนียว ประมาณ ๔.๗ กม

การโทรคมนาคม

- ที่ทำการไปรษณีย์อนุญาตเอกชน จำนวน ๑ แห่ง
- สถานีโทรคมนาคมอื่น ๆ(โทรศัพท์สาธารณะ)จำนวน ๖ แห่ง

การไฟฟ้า

มีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน

การประปา

ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม มีน้ำประปาบริการ มี ๔ หน่วยผลิต ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑,๒ และ ๔,๖ ตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ทำการผลิตน้ำประปาว้นละ ๔๓๒ ลูกบาศก์เมตร

- หน่วยจ่ายน้ำที่ ๑ เสือหึ่ง จ่ายหมู่ที่ ๑,๒,๓ จำนวน ๘๔ ครั้วเรือน
 - หน่วยจ่ายน้ำที่ ๒ พัทธสีมา จ่ายหมู่ที่ ๓,๔,๖,๗ จำนวน ๑๕๔ ครั้วเรือน
 - หน่วยจ่ายน้ำที่ ๓ บางพูด จ่ายหมู่ที่ ๕,๖,๘ จำนวน ๖๓ ครั้วเรือน
- ปริมาณที่ส่งจ่ายในแต่ละวัน ๔๓๒ ลูกบาศก์เมตร
- ปริมาณการใช้น้ำของประชาชนเท่ากับ ๑๐๐ ลิตรต่อคนต่อวัน

แหล่งน้ำธรรมชาติ

- ลำน้ำ,ลำห้วย ๔ สาย
- บึง,หนองและอื่น ๆ - แห่ง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- บ่อน้ำตื้น ๙ แห่ง

ข้อมูลอื่นๆ

ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

- ทรัพยากรน้ำ

๑. มีแม่น้ำปากพนัง – ห้วยไทร ไหลผ่านด้านทิศตะวันออก

๒. มีคลอง ๓ สาย คือ คลองพัทธสีมา คลองอาทิตย์ คลองเสือหึ่ง

๒. สถานการณ์ขยะมูลฝอย

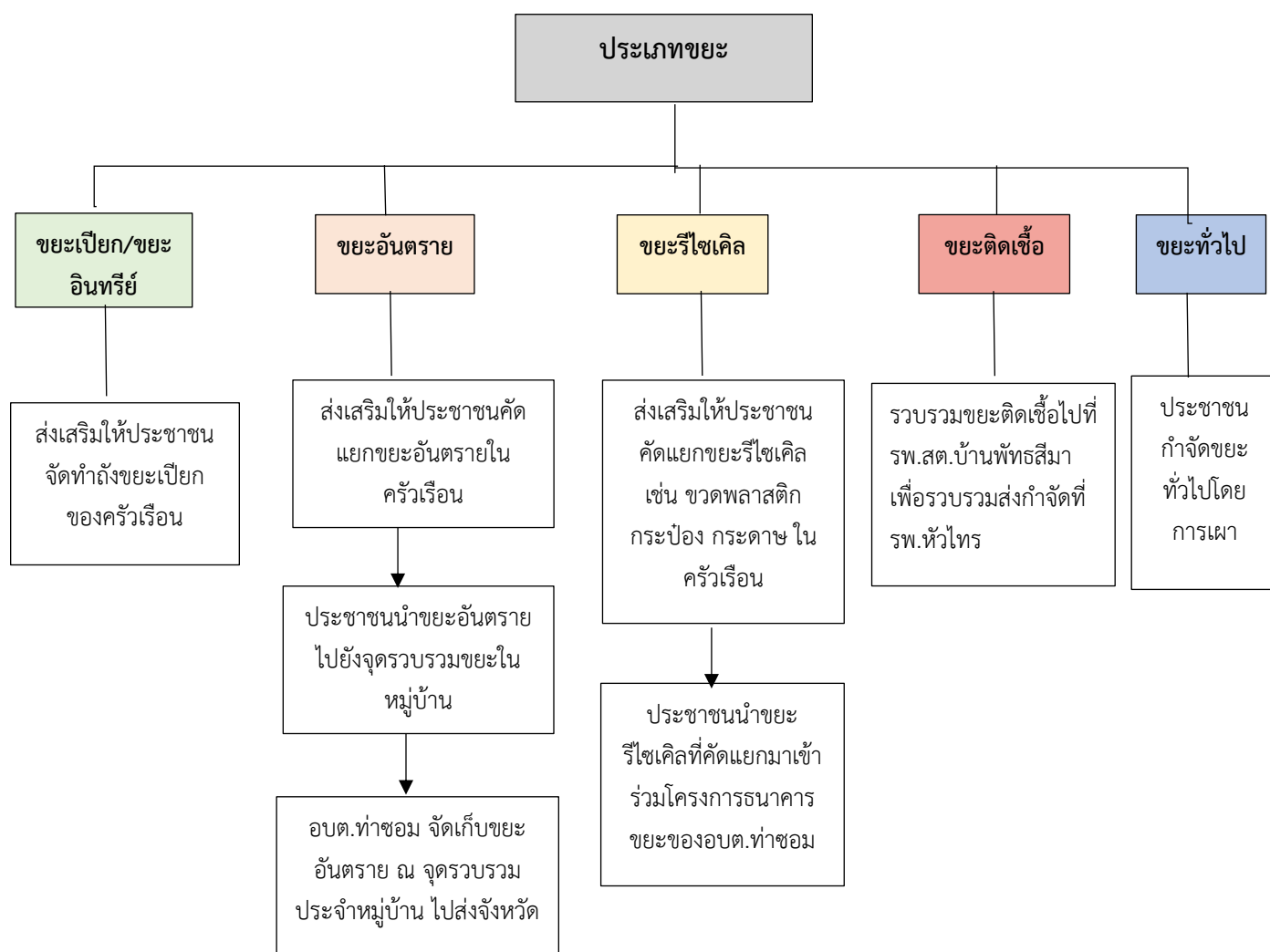
สถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเฉพาะปัญหาการจัดการขยะ ซึ่งมีขยะสะสมเฉลี่ย ๒๐๐ ตันต่อวัน จากสถิติปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด ในปีพ.ศ.๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ พบว่า มีปริมาณขยะ (ตันต่อวัน) จำนวน ๑,๐๐๐.๖ , ๑,๑๕๐ และ ๑,๔๐๒ ตามลำดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, ๒๕๖๖) อำเภอกุฉินารายณ์ มีปริมาณขยะที่ได้รับการกำจัดโดยเฉลี่ยต่อเดือน ในปี พ.ศ.๒๕๖๖ จำนวน ๒๔๖.๐๑ ตัน แต่มีปริมาณขยะที่ได้รับการกำจัดอย่างถูกวิธี/สุลักษณะต่อเดือน ในปี พ.ศ.๒๕๖๖ เพียง ๑๒.๖๗ ตัน คิดเป็น ร้อยละ ๕.๑๕ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในอำเภอกุฉินารายณ์ ยังมีการกำจัดขยะไม่ถูกวิธี/สุลักษณะ

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ อุปกรณ์ เครื่องมือในการเก็บขน กำจัดไม่เพียงพอและยังไม่มีระบบเก็บรวบรวมและขนส่งมูลฝอย จึงส่งผลให้ของเสียอันตรายชุมชนถูกทิ้งปนกับขยะมูลฝอยทั่วไป และมีการลักลอบทิ้งขยะบริเวณสาธารณะ

โดยองค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม มีการบริหารจัดการขยะ ดังนี้

๑. ขยะเปียก มีการส่งเสริมให้ประชาชนจัดทำถังขยะเปียกในครัวเรือน เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะ จากข้อมูลล่าสุด เดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ มีครัวเรือนในตำบลท่าซอมจัดทำถังขยะเปียก จำนวน ๑๘ ครัวเรือน
๒. ขยะอันตราย มีการจัดตั้งจุดรวบรวมขยะอันตรายประจำหมู่บ้าน และรวบรวมเพื่อขนส่งไปยังสถานที่ที่จังหวัดกำหนด โดยในปี พ.ศ.๒๕๖๗ มีขยะอันตรายที่ส่งกำจัด จำนวน ๕๐.๕๘ กิโลกรัม โดยแบ่งประเภทเป็น
 - ๒.๑. หลอดฟลูออเรสเซนต์ จำนวน ๓๔ กิโลกรัม
 - ๒.๒. แบตเตอรี่/ถ่านไฟฉาย จำนวน ๐.๕๘ กิโลกรัม
 - ๒.๓. กระป๋องสเปรย์ จำนวน ๕ กิโลกรัม
 - ๒.๔. ภาชนะบรรจุสารเคมี จำนวน ๕.๖ กิโลกรัม
 - ๒.๕. ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน ๕.๔ กิโลกรัม
๓. ขยะรีไซเคิล ปีพ.ศ.๒๕๖๘ ประชาชนนำขยะมาเข้าร่วมโครงการธนาคารขยะ จำนวน ๔๔๕ กิโลกรัม
๔. ขยะทั่วไป ประชาชนในพื้นที่ตำบลท่าซอม มีการกำจัดขยะทั่วไป เช่น ถุงพลาสติก ถุงห่อขนม ถูบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น โดยการเผา

แผนผัง (Flow) การจัดการขยะในตำบลท่าซอม

๓. ปัญหา/ข้อจำกัด ในการบริหารจัดการขยะ

๑. ประชาชนขาดความตระหนัก ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและมีการนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์น้อย

๒. ขยะมูลฝอยประเภทย่อยสลายได้ ยังไม่มีรูปแบบการลดและใช้ประโยชน์ที่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันมีประชาชนส่วนน้อยที่มีการทำปุ๋ยชีวภาพ/น้ำหมักชีวภาพ

๓. จุดรวบรวมขยะอันตรายประจำหมู่บ้านมีประชาชนนำขยะประเภทอื่นมาทิ้ง

๔. ประชาชนมีการเข้าร่วมโครงการธนาคารขยะส่วนน้อย

๕. ประชาชนมีการกำจัดขยะมูลฝอย ประเภทขยะทั่วไปไม่ถูกสุขลักษณะ เป็นการเผาและฝัง

๖. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ

๗. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม ยังไม่มีระบบการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน

บทที่ ๓

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขยะมูลฝอยองค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม

๑. วิสัยทัศน์

“ ลดปริมาณขยะมูลฝอย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะ ”

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑. เป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม
- ๒.๒. เพื่อให้มีแนวทางในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างบูรณาการของภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน
- ๒.๓. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม สามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เป้าหมาย

- ๓.๑. ครั้วเรือนที่มีการจัดการขยะเปียกหรือขยะอินทรีย์ โดยการจัดทำถังขยะเปียก เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕ จากปีพ.ศ.๒๕๖๗
- ๓.๒. ขยะอันตราย ได้รับการรวบรวมและส่งไปกำจัด ณ แหล่งที่รับกำจัด เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕ จากปีพ.ศ.๒๕๖๗
- ๓.๓. มีการพัฒนารายได้จากขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับไปใช้ใหม่ได้ หรือ ขยะรีไซเคิล เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕

๔. กรอบแนวคิด

๔.๑ แนวคิด ๓Rs (Reduce, Reuse, Recycle)

๔.๑.๑ Reduce (ใช้น้อย)

การใช้น้อย คือ การลดระดับการใช้ในปัจจุบัน ควบคุมปริมาณการใช้ให้อยู่ในสัดส่วนที่พอเหมาะ เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะเกิดขึ้น เช่น การใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าในการซื้อของ แทนการใช้ถุงพลาสติก การไม่รับถุงพลาสติก การใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนการใช้ทิชชู ใช้ปิ่นโตหรือกล่องข้าวใส่อาหารแทนการใช้โฟม การใช้แก้วส่วนตัวแทนการใช้แก้วครั้งเดียวทิ้ง การเลือกซื้อบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุสิ้นเปลืองแบบใช้ครั้งเดียว การบริโภคที่พอเพียง เป็นต้น

๔.๑.๒ Reuse (ใช้ซ้ำ)

การใช้ซ้ำ คือ การนำสิ่งของที่ใช้แล้วและยังสามารถใช้งานได้ กลับมาใช้ประโยชน์อีก เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า การนำเสื้อผ้าที่ไม่ใช่แล้วไปบริจาค การใช้ถ่านไฟฉายแบบชาร์จใหม่ได้ การใช้ภาชนะที่สามารถใช้ซ้ำได้ การใช้บรรจุภัณฑ์ซ้ำหลายครั้งก่อนทิ้ง การเลือกซื้อสินค้าที่สามารถใช้ซ้ำได้ การซ่อมแซมอุปกรณ์และสิ่งของต่างๆ ไม่ทิ้งขยะ เป็นต้น

๔.๑.๓ Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่)

การนำกลับมาใช้ใหม่ คือ การนำวัสดุต่างๆ เช่น กระดาษ แก้ว พลาสติก เหล็ก อะลูมิเนียม เป็นต้น มาแปรรูปโดยกรรมวิธีต่างๆ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น การนำกระป๋องอะลูมิเนียมมาหลอมเป็นชาเขียว นำกล่องเครื่องดื่ม UHT หรือถุงน้ำยาปรับผ้านุ่มมาแปรรูปเป็นกระเป๋ เป็นต้น

๕. ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด

การส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกและเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เกิดวินัยลดการบริโภคสินค้าที่ฟุ่มเฟือยหรือไม่จำเป็น ลดอัตราการเกิดขยะมูลฝอยและของอันตราย ณ แหล่งกำเนิด โดยมีโครงการ/กิจกรรม ดังนี้

๑. กิจกรรม “Re X-Ray สร้างการรับรู้การคัดแยกขยะอย่างถูกวิธี”
๒. โครงการส่งเสริมการคัดแยกขยะต้นทางผ่านกิจกรรมธนาคาร
๓. โครงการหนูน้อยวัยใส ใส่ใจ คัดแยกขยะ
๔. กิจกรรม Big Cleaning Day
๕. โครงการผู้สูงอายุ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม
๖. โครงการสร้างจิตสำนึกพิทักษ์สิ่งแวดล้อม
๗. โครงการอบรมให้ความรู้การทำกระถางปูนจากเศษผ้า
๘. โครงการอบรมให้ความรู้การทำนาหมักจากเศษขยะอินทรีย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มศักยภาพการเก็บขนขยะมูลฝอย

การส่งเสริมให้มีมาตรการในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแยกประเภท รวมทั้งลดการเกิดขยะสะสม โดยมีโครงการ/กิจกรรม ดังนี้

๑. กิจกรรมการจัดเก็บขยะอันตรายชุมชน ๒ เดือน/ครั้ง
๒. กิจกรรมสอดส่องจัดรวบรวมขยะอันตรายประจำชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการกำจัดขยะมูลฝอย ถูกหลักสุขาภิบาล

การส่งเสริมให้มีการกำจัดขยะมูลฝอย โดยการฝังกลบแทนการเผา เพื่อลดมลพิษทางอากาศ โดยมีโครงการ/กิจกรรม ดังนี้

๑. กิจกรรมรณรงค์และให้ความรู้การกำจัดขยะโดยการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมการบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน โดยมีโครงการ/กิจกรรม ดังนี้

๑. การแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก
๒. กิจกรรม ยกย่องเชิดชูเกียรติอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก “๑ อปท. ๑ ออกล.ดีเด่น”

บทที่ ๔

แผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยองค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม

กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๘ ตั้งแต่ระดับ จังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน พร้อมทั้งรณรงค์การลดปริมาณขยะมูลฝอยและคัดแยกขยะมูลฝอยในพื้นที่ โดยใช้หลัก ๓ Rs (Reduce Reuse Recycle) ภายใต้กรอบการดำเนินงาน จำนวน ๓ ระยะ ได้แก่ ต้นทาง กลางทางและปลายทาง เพื่อลดปริมาณขยะและส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทาง

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามเป้าหมายโดยยึดจากแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๗๐) และแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” นครศรีธรรมราช ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๘ โดยมีเป้าประสงค์ ดังนี้

- ๑) ขยะมูลฝอยมีการนำกลับไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นและส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชน
- ๒) ขยะอินทรีย์ครัวเรือนได้รับการบริหารจัดการและนำไปใช้ประโยชน์
- ๓) ขยะมูลฝอยประเภทนำกลับมาใช้ใหม่ได้ หรือ รีไซเคิล ในชุมชนได้รับการบริหารจัดการและสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้น
- ๔) ขยะอันตรายในชุมชนได้รับการรวบรวมและส่งกำจัดอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้น
- ๕) ขยะมูลฝอยติดเชื้อ ได้รับการบริหารจัดการและส่งกำจัดอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้น
- ๖) ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักและความเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น
- ๗) สมาชิกอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมและพัฒนา

สภาพแวดล้อมชุมชน

๘) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าซอม มีการใช้ระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

๙) ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักในการคัดแยกขยะในครัวเรือนและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ

